

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.12.13.
COM(2011) 880 végleges

2011/0431 (APP)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

**Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége 2013–2017 közötti
többéves keretének létrehozásáról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

1.1. A javaslat indokai és célkitűzései

A Tanács 2007. február 15-én elfogadta az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (a továbbiakban: Ügynökség) létrehozásáról szóló 168/2007/EK rendeletet (a továbbiakban: rendelet)¹. Az Ügynökség 2007. március 1-jén kezdte meg működését.

Az Ügynökség célja, hogy az Unió és tagállamai érintett intézményeinek, szerveinek, hivatalainak és ügynökségeinek az uniós jog végrehajtása során az alapvető jogokkal kapcsolatosan támogatást és szakértelmet biztosítson annak érdekében, hogy amikor saját hatáskörükön belül intézkedéseket hoznak vagy fellépéseiket meghatározzák, segítségükre legyen az alapvető jogok teljes mértékű tiszteletben tartásában. Az Ügynökségre bízott feladatok információk és adatok gyűjtésére és elemzésére, jelentések és vélemények révén nyújtott tanácsadásra, valamint a civil társadalommal való együttműködésre és az alapvető jogokkal kapcsolatos tájékoztatásra vonatkoznak. Az Ügynökség nem jogosult arra, hogy az uniós jogi aktusok jogszerűségével foglalkozzon, vagy azzal, hogy egy tagállam teljesíti-e az uniós jogból eredő kötelezettségeit.

A rendelet 5. cikke szerint az Ügynökség tevékenységének tematikus területeit egy öt évre szóló többéves keretben határozzák meg. Az Ügynökség az előbbieken említett feladatokat ezeken a tematikus területeken belül hajtja végre. A többéves keret nem azonos a munkaprogrammal. Az Ügynökség munkaprogramjait minden évben az igazgatótanács fogadja el a többéves keretben meghatározott tematikus területeken belül. A rendelet 4. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontja értelmében az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság kérésére az Ügynökség e tematikus területeken kívüli feladatokat is elláthat, feltéve hogy ezt az Ügynökség pénzügyi és humán erőforrásai lehetővé teszik.

E javaslat célja az Ügynökség 2013–2017. évi időszakra vonatkozó többéves keretének létrehozása a rendelet 5. cikkének megfelelően. A jelenlegi (2007–2012-es) többéves keret 2012 végén lejár.

1.2. A 2007-2012 közötti időszakra vonatkozó többéves keret

2008. február 28-án a Tanács elfogadta a 168/2007/EK rendeletnek az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége 2007–2012 közötti többéves keretének elfogadása tekintetében történő végrehajtásáról szóló 2008/203/EK tanácsi határozatot². A határozat 2. cikke az alábbi tematikus területeket határozza meg:

- (a) *rasszizmus, idegengyűlölet és a kapcsolódó intolerancia;*
- (b) *a nemen, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló, vagy kisebbségekhez tartozó személyek elleni megkülönböztetés vagy ezen*

¹ HL L 53., 2007.2.22., 1. o.

² HL L 63., 2008.3.7., 14. o.

szempontok bármiféle kombinációján alapuló megkülönböztetés (többszörös megkülönböztetés);

- (c) sértettek kártérítése;*
- (d) a gyermekek jogai, ideértve a gyermekvédelmet is;*
- (e) menekültügy, bevándorlás és a migránsok integrációja;*
- (f) vízum és határellenőrzés;*
- (g) az Unió állampolgárainak részvétele az Unió demokratikus működésében;*
- (h) információs társadalom, különösen a magánélet tiszteletben tartása és a személyes adatok védelme;*
- (i) a hatékony és független igazságszolgáltatáshoz való jog.*

1.3. A többéves keret elemei

Az Ügynökség tevékenységének tematikus területeit a többéves keretnek kell meghatároznia, amelynek a rendelet 5. cikkének (2) bekezdésében előírt számos elemen kell alapulnia az Ügynökség 3. cikk szerinti feladatkörével együtt. Ezek a következők:

- i. Az Ügynökség feladatait az Uniónak az Európai Unió működéséről szóló szerződésben foglalt hatáskörein belül látja el³,
- ii. A többéves keret öt évre szól⁴,
- iii. A többéves keretnek összhangban kell lennie az Unió prioritásaival, az alapvető jogok területével összefüggő európai parlamenti állásfoglalásokból és tanácsi következtetésekből következő iránymutatások megfelelő figyelembevételével⁵ (lásd az alábbi 1.4. pontot),
- iv. A többéves keret megfelelően figyelembe veszi az Ügynökség pénzügyi és humán erőforrásait⁶. Ebben a vonatkozásban meg kell jegyezni, hogy az Ügynökség 2013-ra vonatkozó pénzügyi erőforrásait az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti, a költségvetési fegyverről és a pénzgazdálkodás hatékonyságáról és eredményességéről szóló, 2006. május 17-i intézményközi megállapodáshoz mellékelt pénzügyi keret⁷ határozza meg, amelyet a Bizottság 2008-as becsléseinek a 2008–2013 közötti időszakra vonatkozó pénzügyi programozásról szóló V. dokumentuma⁸ mutat be. A 2014–2017 közötti időszakra vonatkozó pénzügyi erőforrásokat a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret határain belül állapítják majd meg.

³ Az Alapjogi Ügynökség létrehozásáról szóló 168/2007/EK rendelet 3. cikkének (1) bekezdése.

⁴ Az Alapjogi Ügynökség létrehozásáról szóló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének a) pontja.

⁵ Az Alapjogi Ügynökség létrehozásáról szóló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének c) pontja.

⁶ Az Alapjogi Ügynökség létrehozásáról szóló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének d) pontja.

⁷ HL C 139., 2006.6.14., 1. o.

⁸ SEC(2007) 500 végleges, 2007. május 2.

v. A többéves keretnek rendelkezéseket kell tartalmaznia a más uniós szervek, hivatalok és ügynökségek, valamint az Európa Tanács és egyéb, az alapvető jogok területén tevékenykedő nemzetközi szervezetek feladatkörével való kiegészítő jelleg biztosítására⁹. A javaslat szempontjából leginkább releváns uniós ügynökségek a következők: az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EMTH)¹⁰, az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség (Frontex)¹¹, az Európai Migrációs Hálózat¹², a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE)¹³, az európai adatvédelmi biztos¹⁴, az Európai Igazságügyi Együttműködési Egység (Eurojust)¹⁵, az Európai Rendőrségi Hivatal (Europol)¹⁶, az Európai Rendőrakadémia (CEPOL)¹⁷, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai ügynökség¹⁸ és az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (Eurofound)¹⁹.

vi. A többéves keret tematikus területeinek ki kell terjedniük a rasszizmus, az idegengyűlölet és a kapcsolódó intolerancia elleni küzdelemre is²⁰.

1.4. Az Európai Parlament és a Tanács

Az 5. cikk (2) bekezdésének c) pontja előírja, hogy a többéves keretnek összhangban kell lennie az Unió prioritásaival, az alapvető jogok területével összefüggő európai parlamenti állásfoglalásokból és tanácsi következtetésekből következő iránymutatások megfelelő figyelembevételével. Az Európai Parlament elmúlt években elfogadott állásfoglalásaiban²¹ a következő, alapvető jogokkal kapcsolatos kérdések merültek fel:

- a személyes adatok és a magánélet védelme,
- a gyermekek jogai, a gyermekek elleni erőszak bármely formája, különösen a gyermekek szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia, a migránsok, menedékkérők és menekültek gyermekei, kísérő nélküli kiskorúak, gyermekszegénység és gyermekmunka, a fiatalokorra vonatkozó igazságszolgáltatás, segítségnyújtás a gyermekek számára, a gyermekek részvétele,
- igazságszolgáltatás polgári és büntetőügyekben, a személyek jogai a büntetőeljárások során,

⁹ Az Alapjogi Ügynökség létrehozásáról szóló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének pontja.

¹⁰ A 439/2010/EU rendelet (HL L 132., 2010.5.29., 11. o.) hozta létre.

¹¹ A 2007/2004/EK rendelet (HL L 349., 2004.11.25., 1. o.) hozta létre.

¹² A 2008/381/EK tanácsi határozat (HL L 131., 2008.5.21., 7. o.) hozta létre.

¹³ Az 1922/2006/EK rendelet (HL L 403., 2006.12.30., 9. o.) hozta létre.

¹⁴ A 45/2001/EK rendelet (HL L 8., 2001.1.12., 1. o.) hozta létre.

¹⁵ A 2002/187/IB tanácsi határozat (HL L 63., 2002.3.6., 1. o.) hozta létre.

¹⁶ A 2009/371/IB tanácsi határozat (HL L 121., 2009.5.15., 37. o.) hozta létre.

¹⁷ A 2005/681/IB tanácsi határozat (HL L 256., 2005.10.1., 63. o.) hozta létre.

¹⁸ Az 1077/2011/EU rendelet (HL L 286., 2011.11.1., 1. o.) hozta létre.

¹⁹ Az 1365/75/EGK rendelet (HL L 139., 1975.5.30., 1. o.) hozta létre.

²⁰ Az Alapjogi Ügynökség létrehozásáról szóló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja.

²¹ 2009.1.14-i, 2009.2.3-i, 2009.2.19-i, 2009.3.10-i, 2009.3.11-i, 2009.3.12-i, 2009.3.24-i, 2009.3.26-i, 2009.4.2-i, 2009.4.22-i, 2009.4.24-i, 2009.5.7-i, 2009.9.17-i, 2009.11.25-i, 2009.11.26-i, 2010.2.10-i, 2010.3.25-i, 2010.5.5-i, 2010.5.18-i, 2010.6.15-i, 2010.6.17-i, 2010.9.7-i, 2010.9.9-i, 2010.9.22-i, 2010.10.20-i, 2010.11.23-i, 2010.12.14-i, 2010.12.15-i, 2011.1.19-i, 2011.3.8-i, 2011.3.9-i, 2011.3.10-i, 2011.3.24-i, 2011.4.5-i és []-i állásfoglalások.

- a bűncselekmények sértettjeinek védelme,
- állampolgári jogok és szabad mozgás,
- a romák kirekesztése és megbélyegzése,
- rasszizmus és idegengyűlölet,
- az egyebek mellett etnikai és faji alapú profilalkotás a terrorelhárítás, a bűnüldözés, a bevándorlás, valamint a vám- és határellenőrzés területén,
- a megkülönböztetés tilalma és az egyenlő bánásmód,
- a nemzeti kisebbségek és a kisebbségi jogok védelme,
- a nemek közötti egyenlőség, a nők jogai, a nők elleni erőszak, a női nemi szervek megcsönkítése,
- homofóbia és a szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés,
- a fogyatékkal kapcsolatos kérdések és a fogyatékosok alapján történő megkülönböztetés,
- az életkor alapján történő megkülönböztetés,
- a véleménynyilvánítás szabadsága, a sajtószabadság és a média sokfélesége,
- a vallásszabadság és a valláson vagy meggyőződésen alapuló megkülönböztetés,
- a biztonság és az alapvető szabadságjogok az interneten,
- a szellemi tulajdonjogok,
- menekültügy és közös európai menekültügyi rendszer
- bevándorlás és határellenőrzés,
- a migránsok beilleszkedése,
- szociális jogok,
- szegénység és társadalmi kirekesztés,
- egészségügyi ellátáshoz való jog,
- fogyasztói jogok,
- emberkereskedelem,
- terrorizmus elleni küzdelem,
- a kulturális, vallási és nyelvi sokféleség tisztelete,

- az európai totalitárius rendszerek által elkövetett bűncselekmények emlékezete.

Az Európai Tanács elmúlt években elfogadott következtetéseiben²² a következő, alapvető jogokkal kapcsolatos kérdések merültek fel:

- a személyes adatok és a magánélet védelme
- az európai igazságszolgáltatási térség,
- a gyermekek jogai,
- a nemek közötti egyenlőség,
- európai migrációs politika, ezen belül az Európai Bevándorlási és Menekültügyi Paktum, a közös európai menekültügyi rendszer, vízumkérdések és határellenőrzés,
- emberkereskedelem,
- szociális jogok,
- a belső biztonsági stratégia,
- szellemi tulajdonjogok.

2. KONZULTÁCIÓ

A javaslat készítése során a Bizottság konzultációt folytatott az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének igazgatótanácsával és annak előzetes jelentését 2011. június 8-án megkapta. Az igazgatótanács konzultációt folytatott az Ügynökség alapjogi platformjával – a civil társadalommal együttműködő hálózattal, amely 2011. október 18-án nyújtotta be véleményét. A Bizottság figyelembe vette az e javaslattal kapcsolatos konzultáció során beérkezett észrevételeket.

Az igazgatótanács az alábbi tematikus területeket jelölte ki:

- a) hatékony jogi védelem, ezen belül az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés,*
- b) a bűncselekmények sértettjei,*
- c) igazságügyi együttműködés*
- d) rendőrségi együttműködés,*
- e) bevándorlás és a migránsok beilleszkedése, határellenőrzés és vízum, menekültügy,*
- f) rasszizmus, idegengyűlölet, valamint a kapcsolódó intolerancia,*
- g) a romák társadalmi beilleszkedése,*

²² Európai Tanács 2009.6.18-19., 2009.10.29-30., 2009.12.10-11., 2010.6.17., 2011.2.4. és [].

h) az Alapjogi Charta 21. cikkének meghatározása szerinti megkülönböztetés,

i) részvétel az EU független keretrendszerében a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény 33. cikkének (2) bekezdése szerint,

j) a gyermekek jogai,

k) információk, magánélet és személyes adatok,

l) szociális jogok

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

3.1. A javaslat tartalma

A rendelet által előírt elemeken felül (lásd a fenti 1.3. pontot) a Bizottság a javaslat kidolgozásakor az alábbi szempontokat mérlegelte:

i. A Lisszaboni Szerződés hatálybalépése és annak hatása az Ügynökség tevékenységére. Az Európai Közösséget létrehozó szerződést módosította a Lisszaboni Szerződés, amely hatásköröket ruház az Unióra (ez a fogalom lép a „Közösség” és az „Európai Közösség” kifejezések helyébe) a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség vonatkozásában. Ez különösen az Európai Unióról szóló Szerződés 1. cikkének harmadik bekezdéséből következik, amely kimondja, hogy *„[a]z Unió az Európai Közösség helyébe lép és annak jogutódja”*. A korábban az EU-Szerződés VI. címében (a korábbi „harmadik pillérben”) foglalt ügyek ezentúl az EUMSZ V. címének („A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség”) 4. fejezetében („Igazságügyi együttműködés büntetőügyekben”) és 5. fejezetében („Rendőrségi együttműködés”) található meg.

ii. Annak szükségessége, hogy az Ügynökség munkája továbbra is kiemelt jelentőségű területekre összpontosuljon, figyelembe véve az Ügynökség korlátozott pénzügyi és emberi erőforrásait.

iii. Annak szükségessége, hogy az Ügynökség munkájának folytonossága biztosított legyen, különös tekintettel annak fontosságára, hogy az Ügynökség az évek során objektív, megbízható és összehasonlítható adatokat szolgáltatson.

A fentiek alapján a Bizottság a következő tematikus területeket javasolja az Ügynökség 2013–2017 közötti többéves keretébe felvenni:

- (a) az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés,
- (b) a bűncselekmények sértettjei,
- (c) információs társadalom, különösen a magánélet tiszteletben tartása és a személyes adatok védelme,
- (d) a romák társadalmi beilleszkedése,
- (e) rendőrségi együttműködés, figyelembe véve e terület sajátos jellegét,
- (f) igazságügyi együttműködés, figyelembe véve ennek az együttműködésnek a sajátos jellegét, amennyiben büntetőügyekre vonatkozik,
- (g) a gyermekek jogai,
- (h) a faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés,

- (i) bevándorlás és a migránsok integrációja, határellenőrzés és vízum, menekültügy,
- (j) rasszizmus, idegengyűlölet, valamint a kapcsolódó intolerancia:

3.2. Jogonalap

A 2007–2012 közötti többéves keret jogonalpját az Ügynökséget létrehozó 168/2007/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (1) bekezdése képezi. Ezt a jogonalpot azonban már nem lehet alkalmazni, mivel az Európai Bíróság C-133/06. sz. ügyben²³ hozott ítélete értelmében másodlagos jogonalpnak minősül.

A javaslat jogonalpjának ezért a Szerződés egyik előírásának kell lennie. Egy másik (konkrétabb) előírás hiányában a jogonalp az Ügynökséget létrehozó rendelet jogonalpja, amelyet az Európai Közösséget létrehozó – korábbi – szerződés 308. cikke alapján fogadtak el. A Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően e cikk módosított változata az Európai Unió működéséről szóló szerződés 352. cikke lett.

4. KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSOK

A javaslatnak nincs közvetlen hatása az EU költségvetésére. Az Ügynökség projekteket dolgoz ki a javasolt területeken belül, amelyekhez a költségvetési hatóság már elkülönítette a forrásokat.

5. A JAVASLAT RÉSZLETES MAGYARÁZATA

Az Ügynökség munkájának tematikus területei (2. cikk) lehetővé teszik az Ügynökség számára, hogy valamennyi olyan – az uniós jog hatálya alá tartozó – alapjogi kérdésbe betekintést nyerjen, amely az adott tematikus területen felmerülhet.

- *Az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés:* A Stockholmi Program kiemelte az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés megkönnyítésének szükségességét az EU-ban. Ez a terület olyan témákat fedhetne le, mint a hatékony jogi védelem, ezen belül a hathatós és független igazságszolgáltatáshoz való jog, valamint a tisztességes eljárás garantálása. Az Ügynökség jelentéseket adott ki erre a területre vonatkozóan („Az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés Európában: a kihívások és lehetőségek áttekintése”, „Az Európai Unió felmérése a kisebbségekről és a hátrányos megkülönböztetésről”), továbbá szükség van arra, hogy az Ügynökség folytassa az adatgyűjtést az igazságszolgáltatás, ezen belül a szerződési jog és a fogyasztói jogok körüli különböző kérdésekben.
- *A bűncselekmények sértettjei:* Az ügynökség „Az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés Európában: a kihívások és lehetőségek áttekintése”, illetve „Az Európai Unió felmérése a kisebbségekről és a hátrányos megkülönböztetésről” című jelentéseiben közvetve foglalkozott a sértettekkel. A sértettek jogaival kapcsolatos növekvő számú uniós kezdeményezésre tekintettel az Alapjogi Ügynökség

²³ A C-133/06 sz., Parlament kontra Tanács ügyben 2008. május 6-án hozott ítélet (EBHT 2008, I-3189. o.).

munkájának többek között a sértettek védelmére, az áldozatsegítő szolgálatokra, a jogállásra, a jogokkal kapcsolatos tájékoztatásra, a veszélyeztetett sértettekre és a kártérítésre kell kiterjednie.

- *Információs társadalom, különösen a magánélet tiszteletben tartása és a személyes adatok védelme:* Ezen a tematikus területen belül az Ügynökség adatokat gyűjthetne például az on-line környezet olyan alapvető jogokra gyakorolt hatására vonatkozóan, mint a személyes adatok és a magánélet védelme. Az Európai Parlament kiemelte e kérdések jelentőségét. Az Alapjogi Ügynökség tevékenykedett ezen a területen („Adatvédelem az Európai Unióban: az országos adatvédelmi hatóságok szerepe” című jelentés), valamint az Ügynökséggel szemben támasztott elvárás, hogy fejlessze a témával kapcsolatos szakértelmet. Az Ügynökség területtel kapcsolatos adatgyűjtési tevékenysége hozzájárulhat az adatvédelemre vonatkozó, megreformált uniós jogi keret zökkenőmentes végrehajtásához.
- *A romák társadalmi beilleszkedése:* A romák társadalmi beilleszkedése egyértelmű prioritás az Európai Unió számára. „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című bizottsági közlemény felkéri az Alapjogi Ügynökséget, hogy működjön együtt a többi illetékes szervvel, mint például az EUROFOUND azzal a céllal, hogy a 27 tagállamban adatokat gyűjtsenek a romák helyzetéről a foglalkoztatáshoz, az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz és a lakhatáshoz való hozzáférésük tekintetében, továbbá működjön együtt a tagállamokkal annak érdekében, hogy ellenőrző módszereket dolgozzanak ki, amelyek összehasonlító elemzést nyújthatnak a romák helyzetéről egész Európában²⁴. A hetedik kutatási keretprogramnak a társadalom-gazdaságtan és a humán tudományok támogatására irányuló programja által finanszírozott specifikus kutatások adataiból is merítenek. Az ügynökség az utóbbi években jelentős szaktudást halmozott fel a romaügyekkel kapcsolatos adatok gyűjtésében, amint arról a „Romák és vándorlók lakáskörülményei az Európai Unióban”, „Az Európai Unió egyik tagállamából egy másikba költöző és ott letelepedő roma polgárok helyzete” és „Az Európai Unió felmérése a kisebbségekről és a hátrányos megkülönböztetésről” című jelentések tanúskodnak.
- *Rendőrségi együttműködés, figyelembe véve e terület sajátos jellegét:* Az ún. pillérek – Lisszaboni Szerződés hatálybalépésével bekövetkezett – megszüntetésének azt kell magával vonnia, hogy a rendőrségi együttműködés bekerül az Ügynökség tematikus területei közé, és lehetővé válik az Alapjogi Ügynökség számára az adatgyűjtés, amennyiben az az EU hatáskörébe tartozik és nem akadályozza a bűnügyi statisztikák javítására irányuló, folyamatban lévő munkát. A bűnüldöző szervek munkájával való átfedések elkerülése érdekében az Alapjogi Ügynökség a már rendelkezésre álló vagy a tagállamok által biztosított adatokat használja fel.
- *Igazságügyi együttműködés, figyelembe véve ennek az együttműködésnek a sajátos jellegét, amennyiben az büntetőügyekre vonatkozik:* Ez a terület a polgári, kereskedelmi, valamint büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködést foglalja magába. Az ún. „pillérek” megszüntetése indokoltá teszi, hogy ez a terület bekerüljön az Ügynökség tematikus területei közé. Az Ügynökség többek között

²⁴ COM(2011) 173 végleges.

olyan ügyekre vonatkozóan gyűjthetne adatokat, mint például a szervezett bűnözés, a terrorizmus és az embercsempészet elleni küzdelem.

- *A gyermekek jogai:* A gyermekek jogainak előmozdítása és védelme azon uniós célkitűzések egyike, amelyekre a Lisszaboni Szerződés fokozott hangsúlyt helyezett. Ezen a tematikus területen belül az Alapjogi Ügynökség hozzájárulhat „Az EU gyermekjogi ütemtervének” megvalósításához azzal, hogy olyan ügyekkel kapcsolatban gyűjt adatot, mint a gyermekbarát igazságszolgáltatás és a veszélyeztetett helyzetben lévő gyermekek, valamint az Ügynökség a gyakorlatban alkalmazza az általa kidolgozott gyermekjogi mutatókat²⁵. Az EU számára kiemelt fontossággal bír a gyermekszegénység elleni küzdelem, és az Alapjogi Ügynökség ezzel kapcsolatos kutatása hozzájárulna a gyermekszegénységről szóló, későbbi bizottsági ajánlás végrehajtásához. Az Alapjogi Ügynökség gyermekekkel kapcsolatos jelentéseket tett közzé („Gyermekkereskedelem az Unióban: kihívások, perspektívák és bevált gyakorlatok”, „Különvált, menedékkérő gyermekek az EU tagállamokban”) és olyan oktatási projekteket hajtott végre, mint az „S-Cool Agenda”, (rasszizmus elleni diáknapló, angol, francia és német nyelven letölthető az internetről), a „Kirándulás a múltba – felkészítés a jövőre” című tanári kézikönyv vagy a „Történelmi emlékhelyek és múzeumok szerepe a Holocaustról szóló oktatásban és az emberi jogok oktatásában az Európai Unióban” című tanulmány. Ezen a tematikus területen belül az Alapjogi Ügynökség munkája az oktatás, a társadalmi befogadás, az ifjúságpolitika területéhez és más vonatkozó uniós politikákhoz is kapcsolódhat.
- *A faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés:* Az Ügynökséggel szembeni elvárás, hogy folytassa a megkülönböztetéssel kapcsolatos adatgyűjtést. Az Ügynökség feladatkörébe tartozó megkülönböztetések alapja megegyezik az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikkében említettekkel, a nemi hovatartozás alapján történő megkülönböztetés kivételével, hiszen az EIGE már teljesen működőképesé vált, és a feladata a nemek közötti egyenlőséggel és a nemi hovatartozáson alapuló megkülönböztetéssel kapcsolatos adatgyűjtés. Ez azonban nem kell, hogy megakadályozza az Alapjogi Ügynökséget abban, hogy a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kérdésekre térjen ki, amikor a „többszörös megkülönböztetéssel” foglalkozik vagy abban, hogy a jelentéseiben teret engedjen a nemi dimenzióknak az EIGE-vel való szoros együttműködésben. Ez a tematikus terület lehetővé teszi a „többszörös megkülönböztetés”, a munkahelyi megkülönböztetés témájának vagy a szegénységcsökkentés és a társadalmi befogadás vonatkozásainak lefedését. Ez alatt a cím alatt az Alapjogi Ügynökség az utóbbi években több fontos jelentést tett közzé, mint például a „Homofóbia, a transzfóbia, valamint a szexuális irányultság és a nemi identitás alapján történő megkülönböztetés”, „A kisebbségekhez tartozók tisztelete és védelme”, „Migránsok, kisebbségek és foglalkoztatás – Kirekesztés és megkülönböztetés az EU 27 tagállamában”, „Az Európai Unió kisebbségekkel és megkülönböztetéssel kapcsolatos felmérése”, „A mentális problémákkal küzdő személyek jogi védelme a megkülönböztetés elleni jogszabályok alapján”, „Kézikönyv a hátrányos megkülönböztetés elleni európai jogszabályokról”, „A faji

²⁵

COM(2011) 60 végleges.

egyenlőségről szóló irányelv hatása – a szakszervezetek és a munkáltatók véleménye az Európai Unióban”, „Megkülönböztetéssel, társadalmi kirekesztéssel és erőszakkal kapcsolatos tapasztalatok muzulmán és nem muzulmán fiatalok körében”, valamint „Rasszizmus, etnikai származáson alapuló megkülönböztetés, valamint a migránsok és kisebbségek kizárása a sportban: a helyzet az Európai Unióban”.

- *Bevándorlás és a migránsok beilleszkedése, határellenőrzés és vízum, menekültügy:* Alapjogi megközelítésből különösen aggályosnak minősült a határokon az illegális és legális bevándorlókkal szembeni bánásmód, valamint az idegenrendészeti fogdáknál tapasztalható körülmények, továbbá az embercsempészet sértettjeivel kapcsolatos szempontok. *A migránsok beilleszkedésének tematikus területe* szorosan kapcsolódik a bevándorláshoz, amelyben az alapvető jogok szintén fontos szempontnak számítanak. A szegénységcsökkentés és a társadalmi befogadás vonatkozásait sem szabad figyelmen kívül hagyni. A *határok és vízumok* területének legtöbb jogalkotási aktusa külön záradékot tartalmaz az alapvető jogok és szabadságok tiszteletben tartásáról. Ezen a tematikus területen belül lehetne foglalkozni az „etnikai profilalkotás” gyakorlatával. A *menekültügy* területét gazdag uniós joganyag fedi le, amelynek lényeges alkotóelemének számítanak az alapvető jogok. Az Ügynökségnek tovább kell folytatnia adatgyűjtő tevékenységét a témában az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatallal (EMTH) való szoros együttműködésben. Az utóbbi években az Alapjogi Ügynökség számos, a témával kapcsolatos jelentést tett közzé („Jogilag rendezetlen helyzetű migránsok: az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés 10 uniós tagállamban”, „Migránsok, kisebbségek és foglalkoztatottság – Kirekesztés és megkülönböztetés az Európai Unió 27 tagállamában”, „Jogilag rendezetlen helyzetű migránsok háztartásban történő alkalmazása – alapjogi kihívások az EU és tagállamai számára”, „A menedékkérő kilátásai: a hatékony jogorvosláthoz való jog és a kérelmezők tájékoztatásának kötelezettsége”, „Harmadik országok állampolgárainak őrizete a kiutasítási eljárások során”, „Különvált, menedékkérő gyermekek az EU tagállamokban”, „Megoldáskeresés egy alapjogi szükséghelyzetre: a görög szárazföldi határt illegálisan átlépő személyeke helyzete”), továbbá a FRONTEX-szel együttműködésben alapjogi képzést tartott határőrök számára. Az Ügynökségnek folytatnia kell a FRONTEX-szel kezdett együttműködését. Az érdekelt felek által támasztott elvárás, hogy az Alapjogi Ügynökség folytassa adatgyűjtő tevékenységét az ebbe a tematikus területbe tartozó ügyekkel kapcsolatban.
- *A rasszizmus, az idegengyűlölet, valamint a kapcsolódó intolerancia:* Ez a tematikus terület magában a rendeletben szerepel. Az Alapjogi Ügynökség jelentős szakértelemmel rendelkezik a területtel kapcsolatos adatgyűjtésben, amint azt jelentései is bizonyítják: „Antiszemitizmus: összefoglaló áttekintés”, „Iránymutatás az etnikai profilalkotás megértéséhez és megelőzéséhez”, „Megkülönböztetéssel, társadalmi kirekesztéssel és erőszakkal kapcsolatos tapasztalatok muzulmán és nem muzulmán fiatalok körében”, „Rasszizmus, etnikai származáson alapuló megkülönböztetés, valamint a migránsok és kisebbségek kizárása a sportban: a helyzet az Európai Unióban”. Ebben az időszakban kiemelt figyelmet kellene kapnia az etnikai profilalkotásnak a rasszista és idegengyűlölő gyűlöletbeszédnek, valamint a gyűlöletből elkövetett bűncselekményeknek, továbbá az ilyen jelenségekhez vezető társadalmi trendek megelőző célú elemzésének.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége 2013–2017 közötti többéves keretének létrehozásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 352. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára²⁶,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való továbbítását követően,

tekintettel az Európai Parlament egyetértésére²⁷,

különleges jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Szem előtt tartva az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (a továbbiakban: Ügynökség) alapítási céljait, valamint annak érdekében, hogy az Ügynökség feladatait megfelelően el tudja látni, tevékenységének tematikus területeit az öt évre kiterjedő többéves keretnek kell az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének létrehozásáról szóló, 2007. február 15-i 168/2007/EK tanácsi rendeletben²⁸ foglaltak szerint pontosan meghatározni.
- (2) Az első többéves keretet a Tanács a 168/2007/EK rendeletnek az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége 2007–2012 közötti többéves keretének elfogadása tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2008. február 28-i 2008/203/EK határozatában fogadta el.
- (3) A többéves keret végrehajtását kizárólag az uniós jog hatályán belül kell végezni.
- (4) A többéves keretnek összhangban kell lennie az Unió prioritásaival, az alapvető jogok területével összefüggő európai parlamenti állásfoglalásokból és tanácsi következtetésekből következő iránymutatások megfelelő figyelembevételével.
- (5) A többéves keretnek megfelelően figyelembe kell vennie az Ügynökség pénzügyi és humán erőforrásait.

²⁶ HL C [...], [...], [...] o.

²⁷ HL C [...], [...], [...] o.

²⁸ HL L 53., 2007.2.22., 1. o.

- (6) A keretnek rendelkezéseket kell tartalmaznia a más uniós szervek, hivatalok és ügynökségek, valamint az Európa Tanács és egyéb, az alapvető jogok területén tevékenykedő nemzetközi szervezetek feladatkörével való kiegészítő jelleg biztosítására. A javaslat szempontjából leginkább releváns uniós ügynökségek a következők: a 439/2010/EU rendelettel létrehozott Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EMTH)²⁹, a 2007/2004/EK rendelettel létrehozott Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség (FRONTEX)³⁰, a 2008/381/EK tanácsi határozattal létrehozott Európai Migrációs Hálózat³¹, az 1922/2006/EK rendelettel létrehozott Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE)³², a 45/2001/EK rendelettel létrehozott európai adatvédelmi biztos³³, a 2002/187/IB tanácsi határozattal létrehozott Európai Igazságügyi Együttműködési Egység (Eurojust)³⁴, a 2009/371/IB tanácsi határozattal létrehozott Európai Rendőrségi Hivatal (Europol)³⁵, a 2005/681/IB tanácsi határozattal létrehozott Európai Rendőrakadémia (Cepol)³⁶, az 1077/2011/EU rendelettel létrehozott, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai ügynökség³⁷ és az 1365/75/EGK rendelettel létrehozott Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (EUROFOUND)³⁸.
- (7) A többéves keretnek az Ügynökség tevékenységének tematikus területei között tartalmaznia kell a rasszizmus, az idegengyűlölet és a kapcsolódó intolerancia elleni küzdelmet.
- (8) A szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem jelentőségére való tekintettel – az EU az Európa 2020 növekedési stratégia egyik célkitűzésévé tette az öt közül – az Ügynökségnek meg kell vizsgálnia az alapvető jogok hatékony gyakorlását lehetővé tevő gazdasági és társadalmi előfeltételeket az e határozat által kijelölt tematikus területekkel kapcsolatos adatok gyűjtése és terjesztése során.
- (9) A javaslat készítése során a Bizottság konzultációt folytatott az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének igazgatótanácsával és annak írásbeli észrevételeit 2011. október 18-án megkapta.
- (10) A 168/2007/EK rendelet 5. cikke (3) bekezdésének megfelelően az Ügynökség tevékenysége az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság megkeresésére kiterjedhet a többéves keretprogramban meghatározott tematikus területeken kívülre is, feltéve, hogy ezt az Ügynökség pénzügyi és humán erőforrásai lehetővé teszik .

²⁹ HL L 132., 2010.5.29., 11. o.

³⁰ HL L 349., 2004.11.25., 1. o.

³¹ HL L 131., 2008.5.21., 7. o.

³² HL L 403., 2006.12.30., 9. o.

³³ HL L 8., 2001.1.12., 1. o.

³⁴ HL L 63., 2002.3.6., 1. o.

³⁵ HL L 121., 2009.5.15., 37. o.

³⁶ HL L 256., 2005.10.1., 63. o.

³⁷ HL L 286., 2011.11.1., 1. o.

³⁸ HL L 139., 1975.5.30., 1. o.

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. cikk
Többéves keret

(1) Létrejön az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (a továbbiakban: az Ügynökség) 2013–2017-es időszakra szóló, többéves kerete.

(2) Az Ügynökség a 168/2007/EK rendelet 3. cikkének megfelelően végzi a 168/2007/EK rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feladatokat, az e határozat 2. cikkében megállapított tematikus területeken belül.

2. cikk
Tematikus területek

A tematikus területek a következők:

- a) az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés,
- b) a bűncselekmények sértettjei,
- c) információs társadalom, különösen a magánélet tiszteletben tartása és a személyes adatok védelme;
- d) a romák társadalmi beilleszkedése,
- e) rendőrségi együttműködés, figyelembe véve e terület sajátos jellegét,
- f) igazságügyi együttműködés, figyelembe véve ennek az együttműködésnek a sajátos jellegét, amennyiben büntetőügyekre vonatkozik,
- g) a gyermekek jogai,
- h) a faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés,
- i) bevándorlás és a migránsok integrációja, vízum és határellenőrzés; menekültügy,
- j) rasszizmus, idegengyűlölet, valamint a kapcsolódó intolerancia.

3. cikk
Kiegészítő jelleg és más szervekkel való együttműködés

(1) Az Ügynökség e többéves keret végrehajtása érdekében biztosítja az érintett uniós szervekkel, hivatalokkal és ügynökségekkel, a tagállamokkal, a nemzetközi szervezetekkel és a civil társadalommal való megfelelő együttműködést és koordinációt a 168/2007/EK rendelet 7., 8. és 10. cikkében foglaltak szerint.

(2) Az Ügynökség a nemi hovatartozáson alapuló megkülönböztetéssel kapcsolatos kérdésekkel csak a 2. cikk g) pontjában említett általános kérdéseket érintő munkája keretein belül, és csak az e munkához szükséges mértékben foglalkozik, figyelembe véve, hogy a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének (EIGE)³⁹ feladata a nemek közötti egyenlőséggel és a nemi hovatartozáson alapuló megkülönböztetéssel kapcsolatos adatok gyűjtése. Az Alapjogi Ügynökség és az EIGE a 2010. november 22-i együttműködési megállapodás feltételei szerint működik együtt.

(3) Az Ügynökség együttműködik az élet- és munkakörülmények javítását szolgáló európai alapítvánnyal (EUROFOUND)⁴⁰ a 2009. október 8-i együttműködési megállapodásban megállapított feltételek szerint, az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökséggel (FRONTEX)⁴¹ a 2010. május 26-i együttműködési megállapodásban megállapított feltételek szerint. Az Ügynökség együttműködik továbbá az az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatallal (EMTH)⁴², az Európai Migrációs Hálózattal⁴³ az Európai Igazságügyi Együttműködési Egységgel (EUROJUST)⁴⁴, Európai Rendőrségi Hivatallal (EUROPOL)⁴⁵, az Európai Rendőradakémiával (CEPOL)⁴⁶, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai ügynökséggel⁴⁷, a velük későbbiekben létrejövő együttműködési megállapodásokban megállapított feltételek szerint.

(4) Az Ügynökség munkáját az információs társadalom, különösen pedig a magánélet tiszteletben tartása és a személyes adatok védelme területén az európai adatvédelmi biztos hatáskörének sérelme nélkül végzi, aki a 45/2001/EK rendelet 46. és 47. cikkében ráruházott feladatoknak és hatáskörnek megfelelően biztosítja, hogy az uniós intézmények és szervek a természetes személyek alapvető jogait és szabadságait, és különösen a magánélethez való jogát tiszteletben tartásák.

(5) Az Ügynökség összehangolja tevékenységét az Európa Tanács tevékenységével a 168/2007/EK rendelet 9. cikkének feltételei és az abban a cikkben említett, az Európai Unió és az Európa Tanács között az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége és az Európa Tanács közötti együttműködésről szóló megállapodás⁴⁸ alapján.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

³⁹ Az 1922/2006/EK rendelet (HL L 403., 30.12.2006, 9. o.) hozta létre.

⁴⁰ Az 1365/75/EK rendelet (HL L 139., 1975.5.30., 1. o.) hozta létre.

⁴¹ A 2007/2004/EK rendelet (HL L 349., 2004.11.25., 1. o.) hozta létre.

⁴² A 439/2010/EU rendelet (HL L 132., 2010.5.29., 11. o.) hozta létre.

⁴³ A 2008/381/EK tanácsi határozat (HL L 131., 2008.5.21., 7. o.) hozta létre.

⁴⁴ A 2002/187/IB tanácsi határozat (HL L 63., 2002.3.6., 1. o.) hozta létre.

⁴⁵ A 2009/371/IB tanácsi határozat (HL L 121., 2009.5.15., 37. o.) hozta létre.

⁴⁶ A 2005/681/IB tanácsi határozat (HL L 256., 2005.10.1., 63. o.) hozta létre.

⁴⁷ Az 1077/2011/EU rendelet (HL L 286., 2011.11.1., 1.o.) hozta létre.

⁴⁸ HL L 186., 2008.7.15., 7. o.